

Een gerestaureerde hoeve aan het Lurinx Eind

door Jan van Helvoirt

Wanneer de Diessenaren vroeger naar Hilvarenbeek wilden gaan, dan konden ze kiezen uit twee mogelijkheden. Vanuit Baarschot en den Heuvel kwam je via *de Wishornic* (Westerwijk) en de Waterstraat bij het Huiske ten Halve op de Bekerdijk. Vanaf de Haghorst en het Laar liep of reed men via *het Lurinx Eynd* (later Oude Dijk en Hoekje genoemd) en door de Bremstraat om zo ook op de Bekerdijk uit te komen. De huidige Beekseweg was vroeger slechts een kerkpad. Ging men vanuit Diessen de markt in Tilburg bezoeken, dan reisde men ook via *het Lurinx Eynde*. Zodoende bereikte men dan vrij snel Tilburg, niet langs Beek, maar via de Biest en de Kleine en Grote Westerwijk. Eeuwenlang stonden er een zestal hoeven rondom *het Leurens Eynd*, *Luris Eynde*, *Loeren Eijnd* of *Luyrincx Eynde*. Een van die boerderijen, nu Hoekje 16, is de laatste jaren door Eric Heuer en Ellen Verhoeven met veel geduld en historisch besef glansrijk in ere hersteld. Daarbij lieten zij de sporen van de verschillende bouwfases zoveel mogelijk intact. Het oudste spoor dat Eric mij tijdens mijn eerste bezoek aan zijn hoeve liet zien, was een heus gepolijste stenen bijl. Maar die gaat uiteraard veel verder terug in de geschiedenis van het Lurinx Eynd: het Neolithicum. Een ander spoor is een archiefgegeven uit 9 juli 1804. Diessen telde toen 816 zielen. Een van hen was Peter Cornelis Moonen, die met zijn vrouw en vijf kinderen op het Lurinx Eynd nummer 2, de zorg had over 52 varkens en runderen. Gradus Bayens en zijn vrouw, die bij hem inwoonden, assisteerden hem daarbij. Misschien ook wel bij de 'verstening' van de oude hallenhuisboerderij in 1820.

Gemeyntje met boerderijen

Aan die bovengenoemde splitsing van wegen naar Hilvarenbeek en Tilburg is wellicht in de veertiende eeuw het Lurinx Eynd als woonkern en als uitbreiding van Diessen ingericht. Alle dorpen in onze regio kennen hun 'eind' toponiemen: dorpsuitbreidingen op weg naar een van hun buurdorpen. Op de huidige weg naar Baarschot ligt nog steeds *het Sprenckeleynd*, een rechthoekig gemeyntje (gemeenschappelijke grond) met een aantal boerderijen er omheen. Doch het is sinds eeuwen gedeeltelijk volgebouwd. Het Lurinx Eynd, een driehoekig gemeyntje, ligt er nog historisch redelijk mooi bij. Nadat het aanvankelijk gemeenschappelijk gemeyntje overging in particuliere handen van enkele 'naburen' werd het behoorlijk kleiner en er werd een bakhuisje op gebouwd. Dat was nodig omdat het oude bakhuisje aan de andere kant van de weg gesloopt werd. Nadat het gebouwtje in 1940 werd afgebroken, plantte de gemeente er in de jaren '70 bomen op.

De toenmalige Diessense regenten hebben bij de keuze van de naam goed gekeken naar het draaiende en bochtige wegenpatroon ter plaatse. 'Leur' of 'lure' betekent dan ook: draaien of welven. Daar kunnen de huidige regeerders bij het benoemen van nieuwe straten vaak nog veel van leren! Voor de Beekse schepenen verkocht Dirk Jansen van de Puth op 29 augustus 1680 zijn Nieuw Erf ter plaatse geheten *het Leure Land*.

Soms lag aan de oorsprong van zo'n nederzetting een leengoed ten grondslag dat later meestal uiteen viel. In de Beekse haardgangen *Esbeek*, *Dun* en *Gorp* was dat in de dertiende eeuw zeker het geval. De grens tussen het oude Diessense *Laar* en *het Lurinx Eynd* is niet altijd duidelijk en scherp te trekken. Wel staat vast dat het Laar in de Late Middeleeuwen ook een leengoed kende. Dat was *leengoed Ten Rode* waarvan het Hooghuis later werd afgesplitst. Niet ver daar vandaan lag nog een ander leengoed. Tot in de zeventiende eeuw stond er aan het Lurinx Eynd een hoeve met meerdere woningen en met opvallend veel jaarlijkse cijnsverplichtingen:

-Heilige Geest Armen van Diessen	(4 lopen reductie rogge)
-Rentmeester Slingelant van 't Gemeene Land	(70 lopen reductie rogge)
-Gemeente van Diessen	(11 lopen reductie rogge)
-Kerk van Diessen	(2 gulden 10 stuiver)
-Anthony van Eynthoven te 's-Hertogenbosch	(1 gulden 5 stuiver)
-Kapittel van Hilvarenbeek	(1 stuiver 8 penningen)
-Mevrouwe van Hilvarenbeek	(1stuiver)

Leengoed uit de veertiende eeuw in verval

De oudst bekende familienaam in dat buurtschap die we in het archief aantreffen is Van de Nieuwenhuysen. Zij waren behoorlijk gegoed aan het Laar en het Lurinx Eynd. Jan Mathijs Bartholomeus van den Nieuwenhuysen is omstreeks 1450 in Diessen geboren en hij overleed daar in 1536. In 1497 kocht Jan een leengoed: *een hoeve ghelegen tot Dijsen, te wetene huys ende hof, mit meer hyskens daer op staende, vier lopensaet groot*. Jan en zijn vrouw Luygaert Gheenkens kregen zes kinderen. De oudste zoon Jan erfde het leengoed. Nadat hij in 1542 overleed werd zijn broer Servaes eigenaar. Voordat die in 1544 stierf kwam deze *corencoopere te Antwerpen* op Goede Vrijdag 1538 de Diessense kerk van binnen kort en klein slaan. Beïnvloed door een vroege reformatorische beweging vanuit Antwerpen, beukte hij met zijn degen in op de dienstdoende pastoor Verculen. Als straf werd hij onder andere een uur lang, omhangen met kerkboeken en kelken, in Beek op een schavot te schande gezet.

Zijn broer Mathijs Jan Mathijs van de Nieuwenhuysen, geboren in circa 1500, werd nu de eigenaar van *het leengoed aent Luerincx Eynt* te Diessen en hij werd aldus leenman van de hertog van Brabant. Mathijs was getrouwd met Yda Goijaert Peters van Aelst uit Middelbeers. Hij overleed in 1566. Zij kregen twee kinderen. Dochter Anneken overleed kinderloos en zoon Adriaen werd geboren in 1530. Adriaen was schepen in Diessen en hij kreeg drie kinderen. Zowel zoon Jan als dochter Anneken trouwden met buurtgenoten van het Lurinx Eynd. Het waren respectievelijk Mariken en Willem, kinderen van Huybert Peters van Boerden. Anneken bleef kinderloos en Jan (1560-1611), hij woonde in *een stede aent Luerincxeynde*, kreeg in zijn eerste huwelijk dochter Juditgen.

Zij trouwde met Henrick Meijs, in 1626 schout en in 1629 stadhouder van Vessem. Zij bezaten een hoeve aan het Lurinx Eynd, gehuurd door Frack Janssen, waarbij in 1680 de volgende gronden hoorden: *Aengelagh* met huis en hof (1 loopse 25 roede); *Hoegh Bocht* (4 loopse 26 roede); *Vuijl* (2 loopse 29 roede); *Groes in de Stede* (1 loopse 29 roede); *Groes in de Vuijl* (4 loopse 26 roede). In zijn tweede huwelijk met Anneken Cools werden vier kinderen geboren: Willem, Hendrixken, Catharina en Heyltgen. Over een mogelijk leengoed werd niet meer gerept.

Niclaes van de Nieuwenhuysen oudst bekende bewoner

Gedurende enkele eeuwen woonden er verschillende telgen van de familie Van de Nieuwenhuysen, die niet allen rechtstreeks aantoonbaar familie zijn. Vast staat dat Laureys Ghysbrecht in 1520 in de Waterstraat werd geboren. Hij was schepen van Diessen in de Beekse dingbank. Oudste zoon Ghysbrecht was behalve schepen ook kerkmeester. Hij woonde omtrent het Laar alwaar hij in 1606 overleed. Zijn jongste zoon Niclaes woonde zeker aan het Lurinx Eind. Hij werd geboren in 1565 en ook hij was schepen van Diessen. Hij was getrouwd met Iken Peter Borchmans uit Moergestel en hij overleed op 30 oktober 1644 in Diessen. Diens dochter Jenneken bleef in de buurt wonen, want zij huwde met de erfgenaam van *het Hooghuis in de parochie van Diessen*. Dat was Jacob Thielen van den Berghe. Zijn tweede dochter Elysabeth huwde op 1 februari 1633 de kuiper Jan Joosten Dijckmans en zij erfde *de Jan Willems Stede*. Dat was een nieuwe hoeve die haar vader Niclaes enkele jaren eerder gebouwd had. Volgens de belendingen is dat de hoeve achter het huidige kapelletje

waar Jan van Helvoirt tussen 1940 en 1975 boerde. Vader Niclaes werd in 1648 aangewezen als borgemeester in Diessen en een jaar eerder was hij er heffer van *de conincx beede Sint-Jansmisse*. Jan stierf in 1656 in zijn hoeve op het Lurinx Eind. Ik denk dat hij de bouwer is van de oudste voorganger van 'boerderij Verhoeven'. Wellicht heeft hij ook de houten schuur gebouwd die op de oudste kaart aan de zuidkant nog getekend staat. Later werd die vermoedelijk voormalige 'tiendschuur' aan de noordkant van 'boerderij Verhoeven' aangebouwd.

Jan Niclaes van de Nieuwenhuysen splitst zijn hoeve

De jongste zoon Jan Niclaes werd op 14 februari 1608 *aent Luris Eynt* geboren. Op 29 januari 1646 bezat hij *een huysinge en schuere aen 't Luriseynde*, west de gemeynte. In 1654 verkocht Jan Niclaes *een stuck erff te Diessen aende Putten ter plaatse het Luriseynde*, west de gemene straat en noord de gemene vroente. Ten zuiden van *de Putten* stond zijn eigen aanstede en dat is exact de latere 'hoeve Verhoeven'. Noud Verhoeven wees me onlangs ook nog het perceel *de Putten* op de hoek van de *Broekweg* en de *Biestsedijk* aan.

Nadat Jan getrouwd was met Anneken Adriaen Willems, bracht hij vijf kinderen groot: Laureys, Niclaes, Adriaen, Agnes en Willem. Adriaen huwde met Catharina van Breda, de dochter van een gareelmaker op den Heuvel, alwaar hij ging wonen. Hij bezweek op ruim dertigjarige leeftijd *aende contagieuse sieckte, den rooden loop*. Op 24 juli 1675 pachtte Laureys *een stede aan het Luris Eynde* van zijn meerderjarige broers Niclaes en Adriaen. Op 20 januari 1677 vond de taxatie plaats van de goederen van Adriaen: *een vijfde deel van de huysinge en schuire met de erfenisse ter plaatse Luris Eynde groot zes loopse neven de Gemeyn Straet suyt, de vroente westwaart, erfenisse Lambert Verrijt noortwaert en Gervaes Gerrit Jooris oost*.

Broer Willem stierf op 33 jarige leeftijd op het Lurinx Eynd, waar hij zijn testament liet opmaken: *sieckelycke sijnde, onderworpen vande watersucht, nochtans sijne memorie ende respective vijff sinnen volcoomen ende machtich*. Hij liet op 25 december 1714 op het Lurinx Eynd het vijfde deel van twee boerderijen na. Allereerst een aangelag van zes loopsen grenzend aan de west- en noordkant aan *de Gemeyne Straet*. De tweede was een vervallen huis op acht loopsen met aan de zuidkant *de Gemeyne Straet*. Willem bezat nog drie akkers in *de Alsen*, een zaailand in 't *Diessens Broeck*, hei en wei in *de Coppentraet* en een groes bij 't *Hooghuis*. De eerder genoemde reeks met cijnsen hoorde bij deze hoeve.

Dan waren er nog de broers Laureys en Niclaes, beide zonen van Jan Niclaes Laureys (Wreyssen) Ghysbrecht van den Nieuwenhuysen. Zij waren buren en woonden beiden aan de oostkant van het Lurinx Eynd. De hoeve van Ellen Verhoeven en de woning van Ton van Doormaal staan nu op de oude huisplaats van Laureys van de Nieuwenhuysen. Daarnaast stond de hoeve van Niclaes van de Nieuwenhuysen, waarvan nog slechts het bakhuis op de kaart van 1828 is te zien. Vermoedelijk vormden de twee boerderijen eertijds het *leengoed opt Lurinx Eynd*.

Niclaes Jan van de Nieuwenhuysen, gehuwd met Anneke Willem de Crom, kwam in de boeken doordat pastoor Melchoir Cortbemde hem op 2 maar 1646 in het doopboek schreef en doordat pastoor Marcus van Roij hem in 1712 in Diessen begroef. Tot slot raakte hij in gevecht met Peter Bastiaensen van Spreuwel, een boer die in Esbeek woonde. De secretaris schreef in 1688 dat hij met een riek de boer aan *de Mostaard* hevig had aangevallen: *een sware quetsuer op de heup aende slincker sijde*. Tijdens een openbare verkoping op 2 december 1698 in de buurt bij Elisabeth weduwe Willem Bayens kocht hij, behalve een riek: *een spaey, schop, toom, eegt, peert krip, acx, cluyster, haargetouw* en een bed met *hoofpeuling*. Niclaes zat goed bij kas en had veel leningen uitstaan: 150 gulden aan Adriaen van den Nieuwenhuysen, 200 gulden aan Jan Moonen, 250 gulden aan Jan Peter Hagen en

175 gulden aan Adriaan Hesselmans. Wellicht hebben de Fransen dat geweten, getuige de brute inval die zij in 1702 in zijn hoeve deden waarbij zij er behoorlijk huis hielden.

Niclaes van de Nieuwenhuysen verclaert in 1702 soo in linwaet en wullen, huysraet, kooren ende voeragie aen schade te hebben tot een honderdzestig gulden. 160 gld.

In 1746 werd zijn hoeve letterlijk verdeeld onder zijn twee nog levende kinderen. Zoon Peter kreeg het halve erf met de schuur en de schaapskooi met als belending: west de straat (vroente) en noord Cornelis Cornelis Moonen (nu boerderij Verhoeven). Peter woonde daar zelf niet, want hij was brouwer op de Lage Haghorst en gehuwd met de brouwersdochter Catharina Cools. Dochter Maria was gehuwd met Jan Cornelis Claassen en zij erfde op 12 januari het huis met kamer, stal en schop.

De hoeve van Verhoeven in de zeventiende eeuw

Laureys Jan van de Nieuwenhuysen werd op 22 november 1643 gedoopt in de Diessense kerk en aldaar begraven in juni 1720. Heel zijn leven woonde hij in de 'hoeve van Verhoeven'. In Diessen en de Mierden was hij enkele jaren pachter van de domaniale tienden. Daarom kan ook hij de bouwer van die tiendschuur geweest zijn, in plaats van zijn opa Niclaes. In 1673 was hij borgemeester en later schepen van Diessen. Ook was hij enige tijd Heilige Geestmeester van Diessen. Hij huwde de zeer rijke Catlyn Lemmens, wiens vader herbergier bij de kerk was. In 1687 leende Laurens de Beekse kerk 150 carolusgulden en een jaar later ontving de Diessense Heilige Geestmeester Mathijs de Crom 100 gulden. In 1690 leende hij de Diessense Armen nog eens 120 gulden.

In 1697 kreeg Laurens het als schepen van Diessen flink aan de stok met herbergier Jan Moonen van het Pannenhuis. Hij kreeg twee flinke klappen tegen zijn hoofd, waarna Moonen hem bij de haire grijpende ende daermede den vloer overtrock. Zijn testament werd opgemaakt op 27 oktober 1703. Blijkbaar was er niet erg veel haast bij, want in 1715 schoot Laurens zich nog tot koning van het St. Sebastiaangilde in Diessen.

De boerderij werd verdeeld onder zijn drie kinderen: Marie, Adriaen en Margriet. Toen Adriaen, geboren op 11 september 1679, op 23 oktober 1721 als vrijgezel stierf werd er een taxatie van zijn goederen opgemaakt. Hij bezat 1/3 deel van een huys, schuur en hof van twee loopse aent Lurinx Eynde. De belendingen waren: oost Hendrik de Cort, west de straat, noord en zuid de weduwe Niclaes Jan van de Nieuwenhuysen. Bij de boerderij behoorden toen de volgende percelen gronden:

-Crommenacker	-Doornboom in Alsen	-Buskens Acker
-Ackerland in Alsen	-Nieuw Erf	-Hoog Veld
-Weyken	-Wouweracker	-Weiland aan de Coppenstraet
-Weiveld oost de Stroom	-Heiveld Baarschot	-Houwken achter 't Hooghuis
-Diessens Broeck	-Grote Cantor	

Oudste dochter Marie, gedoopt op 2 februari 1678, vertrok na haar huwelijk op 4 december 1722 naar Baarschot waar zij met Philippus Moonen op de Achterste Watermolen ging wonen. Deze schepen werd in 1727 in Diessen begraven. Op 3 april 1735 werden de Diessense goederen van Marie op papier gezet. De jongste dochter Margriet, zij was al 55 jaar oud, trouwde op 23 april 1730 met de 20 jarige Cornelis Cornelis Moonen, een broer van de genoemde Baarschotse molenaar. Reeds drie weken na zijn huwelijk werd Laurens geboren, die slechts 12 jaar oud zou worden.

Beruchtste bewoner van 'boerderij Verhoeven'

Als vrijgezel deed Cornelis Cornelis Moonen ook al danig van zich spreken. Op donderdag 6 februari 1727 was een bende manspersonen uit het Lurinx Eynd in Esbeek aangekomen. Zijn aanstaande zwager bovengenoemde Adriaen van de Nieuwenhysen en Wouter van de Puth (nu Hoekje 4) waren onder hen. Samen met enkele vrijgezellen uit Haghorst kwamen zij hardhandig aankloppen bij Jacob Mercken op het Esbeekse Hoogeind. Blijkbaar hadden zich drie Diessense meiden verschanst in zijn boerderij. Met een zwaar stuk hout *had men de voordeur vande huysse opgelopen*. Met de mestriek in de hand probeerde boer Mercken het razende volk het huis uit te krijgen. De Diessenaren begonnen op de staldeuren te beuken *sodanigh datter enkele plancken afwaeren*. Daarna smeten ze met stenen en hout naar de arme Jacob. Toen maakte Cornelis Moonen het kalf uit de stal los en in het portaal van de deur gekomen, ging men het met water begieten! Deze rituele actie kennen wij niet meer!

Cornelis Moonen probeerde te onderhandelen: *Laet ons de Diessensche vrouwluy daer maer uythaelen. Set uwen rieck neer*. Waarop Mercken antwoordde: *Set uwen emmer neer. Wat bruyt mij de Diessensche vrouluy*. Buurman Jan Naaykens, die op den herd stond, werd meteen daarna keihard aangevallen. Hij kermde: *Gij doet als dieven, schelmen en vagabonden. Schaemt gij uw niet over een out man soo te slaen!* De dreigementen werden steeds heftiger: *Als ghij niet opstaet en weggaet, soo slaen wij u doot*. Na enige tijd werden de drie Diessense vrouwen overgeleverd en chirurgijn mr. Campenhout kon Naaykens en boer Mercken verbinden. Deze laatste had een diepe wond aan de linkerkant van zijn hoofd *boven de oogscheel met alnoch een contusie aenden rechter arm*.

Na zijn huwelijk verwekte Cornelis Moonen bij zijn dienstmeid Henderina van Gorp uit Hulsel (Poppel) een bastaardzoon: *hij had haar door schoone woorden als andersints weten te beprate tot soo verre hij met haer vleeselijk heeft geconferceert*. Hoog zwanger bracht hij Henderina vlug naar Nieuwkerk. Maar op vrijdag 17 januari 1749 werd het kind onderweg op de kar geboren en de baby werd ondergebracht bij Michiel van Raak op Gorp. In het doopboek schreef de Beekse pastoor achter zijn naam Willem, de aantekening *filius spurius* (onwettige zoon). De Diessense pastoor Rainerus de Graef begroef het kindje twee weken later op 3 februari 1749 in een hoekje op het kerkhof.

Zijn overgrootvader Cornelis Adriaen Moonen had in 1674 hetzelfde klaar gespeeld bij zijn dienstmeid IJken Jan Roosen. Op 31 december van dat jaar beviel IJken van een dochter. Zij verklaarde dat Adriaen Moonen uit Baarschot *haeren meester daer sij als dienstmaecht bij ghewoont hadde, ende in sijnen huijse ghekreghen ende van hem ontfanghen hadde, vader van t'selve haer natuerlijck kint is*. Borgemeester en wagenmaker Adriaen en een der meest aanzienlijke inwoners van Diessen, verklaarde echter *noeijt eenige vleeselijke conversatie met IJken gepleecht te hebben*.

Openbare verkoping op boerderij en in kerk

In 1738 hield Moonen reeds zijn eerste openbare verkoping in 'boerderij Verhoeven':

<i>harre getouw</i>	<i>ketting en doos</i>	<i>leerse en scherfeijser</i>
<i>rooster</i>	<i>saijkorve</i>	<i>strenghe en swing</i>
<i>twee rieken</i>	<i>bijl</i>	<i>hagten</i>
<i>kar toom</i>	<i>vuijster en kapmes</i>	<i>ossejok</i>
<i>spinnewiel</i>	<i>watermole</i>	<i>schaal en tang</i>
<i>olij vaatje</i>	<i>vier sigten</i>	<i>lange en korte haal</i>
<i>olij kruike</i>	<i>korff</i>	<i>ligt</i>
<i>saal</i>	<i>gereel</i>	<i>rijsaal</i>
<i>ijsere ketel</i>	<i>vijf stoele</i>	<i>kinnekens vat</i>

<i>half vat</i>	<i>emmer</i>	<i>tafel en stoel</i>
<i>lantaern</i>	<i>biekorve (25)</i>	<i>kuyp</i>
<i>kuyp en trechter</i>	<i>drie kisten</i>	<i>kist in de kamer</i>
<i>bedt en peuling</i>	<i>schap</i>	<i>braak</i>
<i>kaffmoolen</i>	<i>ertkar in de stal (2)</i>	<i>koybak</i>
<i>schopbak</i>	<i>kar zonder raden</i>	<i>bonte koy</i>
<i>roye koy</i>	<i>vaale veers (2)</i>	<i>roye veers</i>
<i>bonte veers</i>	<i>roy oskalf</i>	<i>'t peert</i>

Moonen dreef in het pand, nu Hoekje 16, ook jarenlang een herberg. In een inventarislijst van 1755 zien we *een bierboom* vermeld. Verder *een halff vat* (inhoud van zeven liter bier) en *een oxhooft* (inhoud 230 liter wijn). In de lijst van de Bierimpost uit september 1774 wordt hij als *tapper* weergegeven. Begrijpelijk dat hij bij de inkwartieringen van soldaten niet werd overgeslagen. Op 6 april 1769 waren een officier en drie manschappen in huis. Tussen 5 en 7 april 1773 had Cornelis een wachtmeester en 1 militair ingekwartierd. In de zomer van 1795 moet het Lurinx Eynd behoorlijk geschrokken zijn van een invasie van talloze soldaten. Nadat een enorm Frans leger op 27 augustus via Rovert Hilvarenbeek binnenkwam, werd vanaf 14 september voor meer dan 30.000 soldaten een kampement ingericht. Op de heide tussen de Biest en het Lurinx Eynd hadden de soldaten honderden vuren aangelegd en rondom die vuren *hussaaren, paarden, zoldaaten, wagens enz.* Zij waren erg bedreven in het bivakkeren: *de zoldaaten, wanneer het leger zig nederlaat, weeten, hunnen hutten (want tenten gebruikt men weinig) van takken en stroo op te slaan.* Het jaar daarna werden in oktober in de Diesense kerk en op het Laar grote partijen stro verkocht. Dat stro was afkomstig van *de Franse tente staande op de Bieste Heide.*

Mr. timmerman en rademaker op de hoeve

Als zoon van een molenaar, vader Cornelius Adriaan oefende dat beroep uit in Middelbeers en in Diessen, was het heel begrijpelijk dat Cornelis zich vooral met hout ging bezighouden. Ik vermoed ook dat hij de bouwer is geweest van 'boerderij Verhoeven' waarvan we nu nog een prachtig eiken ankerbalkgebint ingemetseld in de achtergevel uit 1820 kunnen zien. Dat moet kort na zijn huwelijk in 1730 geweest zijn. Het is wel bekend dat op 10 juli 1722 enkele hoeven op het Lurinx Eynd *vanden oorlogh gedestruuert of ongecultiveert zijn blijven leggen.* Behalve de huizinge van Marcel van de Puth, Gerrit de Roy en Willem van Spaendonck, gold dat ook voor de hoeve van Laureys van de Nieuwenhuysen met een aanstede van zeven loopse.

Toen in het najaar van 1760 er een eiken stam, die in Baarschot op *de Voorbogaert* lag, getaxeerd moest worden, werden er uiteraard enkele Diesense vaklieden geraadpleegd. De molenmakers/timmerlieden Jan van Rijthoven en Wilbort van Gijsel waardeerden samen met de rademaker en meester-timmerman Cornelis Moonen de eik op 18 gulden. Tussen 1748 en 1763 voerde Cornelis als pachter van de houtschat de schouw over verschillende dorpen. Achtereenvolgens waren dat: Haaren, Hilvarenbeek, Diessen, Riel, Westelbeers, Oost- en Middelbeers, Blaarthem, Zeelst, Veldhoven, Hooge en Lage Mierde, Hulsel, Oisterwijk, Moergestel, Bergeijk, Riethoven, Borkel en Schaft, Riethoven en Bergeijk. Bovendien was hij van 1755 tot en met 1758 pachter van de domaniale en novale tienden van Diessen.

Als onderrentmeester van de houtschat liet Cornelis in 1767 afroepen dat *alle de schoppen staande op de gemeentens gronden tot Hilvarenbeek en Diessen* op straffe van een geldboete geruimd dienden te worden. De inwoners van Beek en Diessen protesteerden meteen en beriepen zich op een oud verworven recht op de gemeynt uit 1331: *hun oud regt en possessie om op hunnen voorhoofden* (stroken grond voor de boerderijen) *te hebben schoppen off yeds*

dat na torff zweemt. De hutten waren onbewoonbaar *berustende op vier off zes steijlen rond om open en van booven alleen met eenig strooij bedeckt.* Op 28 augustus verloor Cornelis het proces voor de Raad van State. In dezelfde functie beoordeelde timmerman Moonen dat er een nieuwe brug over de stroom *aan de Brugstraat aen't Gijzel Eyndt* gemaakt diende te worden. De brug waarover *eene wegh naar den watermoolen* liep werd in juli 1752 opnieuw gebouwd.

In 1769 had Cornelis Moonen een flink karwei in de Diessense kerk aangenomen. Voor 109 gulden mocht hij *de opening tussen toorn en kerk afplancken en toe maken.* Daartoe moest de meester-timmerman acht zware ribben in de muur van de toren inhakken en verbinden met het houtwerk van het dak van de kerk. Alles zou netjes worden afgeplankt net als de kerkdeuren die nog open tralies hadden.

Chirurgijn op bezoek op het Lurinx Eynd

Enkele jaren eerder werd er ook behoorlijk op los getimmerd. Op de late avond van 30 november 1752 kwam Cornelis zwaar beschonken aan in de herberg van de Beekse en Diessense vorster Jasper van Eynthoven bij de Tolbrug in de Beekse Gelderstraat. Hij wilde met 'de Jep', die in bed lag te slapen even afrekenen en hij dreigde hem met een stoel de kop in te slaan met de woorden: *Gij bent maer een schelm!* De dienstmeid Catharina Schepens kreeg hem niet kalm, maar de knecht Hendrik Vriens wist hem buiten te werken. Meteen daarna had Moonen Bekenaar Adriaan Ketelaars buiten op de stoep afgeslagen, die even later hevig bloedend binnen kwam. Toen werd Moonen zelf overmand en onder het motto *hier hebbe wij er eenen, slaat dood, slaat dood,* werd onze rademaker afgetuigd. Zij trokken bijna al zijn haren uit, verwondden hem aan het hoofd en braken ook nog zijn linker arm. Binnen schreeuwden ze opnieuw: *Sla doot, sla doot!* Moonen bad om zijn leven maar Jacob Jacobs schreeuwde: *Geef ons drinkgeld anders slaan wij u doot!* Nadat de Diessenaar wat geld op een stoel had gelegd zag hij kans om stilletjes naar huis te gaan. De volgende dag, vrijdag 1 december 1752, kwam de chirurgijn mr. Adriaen Hanegraef hem thuis in 'boerderij Verhoeven' aan het Lurinx Eynd visiteren. Hij constateerde meerdere wonden aan zijn hoofd en aan zijn linker arm *waarvan de pijp gebroken was.*

De Beekse chirurgijn was in 1696 ook al bij buurman Maes op visite geweest. Op zondagmiddag 2 september onderzocht mr. Hanegraef sr. het levenloze lichaam van Bekenaar Huybert van Spreuwel, dat bij zijn kameraad Huybert Hendrick Maes in huis lag. Tijdens het losschieten of 'kwansel bier' werd hij in de herberg van het nabijgelegen Hooghuis een dag eerder dodelijk gewond door enkele messteken. Mr. Hanegraef constateerde dat het mes op drie plaatsen *door den cronckel derm* was gegaan. Zelfs de maag was doorstoken, zodat *de vuylicheyt ten neuse en monde uyt liep.*

Wederom grote verkoping door bewoner Moonen

Cornelis Cornelis Moonen hield zijn tweede openbare verkoping in 'boerderij Verhoeven' op 22 december 1755. Hieronder volgen de namen van de kopers, de artikelen en de opbrengsten in guldens, penningen en stuivers:

Andries Jansen	riek	0-10-0
Adriaan van der Weegen	riek	0- 9-0
Jan van de Mosselaar	riek	0-10-0
Wilbert Cools	schop en riek	0- 5-0
Adriaan de Cort	bierboom	0- 4-0
Martinus van de Broek	smeervath	0- 6-0
Peter Ketelaars	olyvaatje	0- 3-0
Peter Woestenborg	startleer	1- 1-0

Peter Maarlant	koeketel	4- 2-0
Wouter van de Sande	moespot	0-12-0
Hermanus Luyten	rooster	0-11-0
Jan van Gool	spinnewiel	0- 2-0
Adriaan de Cort	half vat	0- 8-0
Andries van der Meijs	oxhoofd	0- 9-0
Wouter Hesselmans	mulkton	0- 9-0
Jan Hermans	beste koebak	0-12-0
Cornelis van den Born	koebak	0- 6-0
Jan van Gool	koebak	0- 3-0
Dirk Pellen	vlasreyp	0- 9-0
Jan van Gestel	kruywagen	0-14-0
Hermanus Luyten	aartcar	2-15-0
Wouter van de Sande	ploegh	0- 6-0
Dirk van Gils	ploegh	6-10-0
Jan van de Mosselaar	roije koe	28- 0-0
Jan van de Mosselaar	swarte ruggel	27- 0-0
Jan Pieter van Gestel	root bonte koe	21- 0-0
Cornelis van Boxtel	root koe	20- 2-0
Cornelis van Boxtel	roije veers	15- 7-0
Francis van den Bogaart	roije osch	21- 5-0
Andries van der Meijs	roije bonte koe	14- 0-0
Jan van Gorp	oskalf (2)	7-14-0
Hendrik Hesselmans	100 steen broekhooy	2-10-0
Adriaan de Cort	100 steen stroij	2- 3-0
Jan van de Mosselaar	eejt	0- 2-0
Goyaart Walschots	hoogcar	26-10-0

In het najaar van 1759 stonden de bureu, familie Maes op het Lurinx Eynd, vol in de belangstelling. Op zondag 15 oktober hield zich 's avonds om negen uur een groep mannen op voor de deur van Hendrik Maes. Binnen zat ook de vrouw van Wouter Peter van de Nieuwenhuysen, Jennemie Jansen uit Reusel. Wouter en Jennemie waren op 27 juli 1755 in Bladel getrouwd. Cornelis Moonen, Wouter zelf, Lambert Liebregts (woonde in de latere boerderij van Klaas Verhoeven-Moonen), de zoon van Adriaan van de Put en enkele andere jongeren wilden de overspelige vrouw en Hendrik Maes met een dik touw aan elkaar vastknopen. Ze zouden voor straf in het openbaar voor de ploeg gespannen worden! Buurman Moonen, hij was zelf geen haar beter, was de ophitser: *Saa jongens weerd u maar. Ik ben Officier, Drossaard, al watter van komt daar draag ik van deur.* Doch de mannen durfden hun plan toch niet ten uitvoer te brengen en ze dropen af. Eind oktober werd de schade aan het huis (belijding) van Maes opgenomen. De binnendeur bij de keuken en de achterdeur tegen de put waren *geheel tot spaander geslagen!*

Veel tumult in het latere Hoekje

Blijkbaar woonde Hendrik Maes bij Wouter Peter van de Nieuwenhuysen in. Wouter was de zoon van Peter en de kleinzoon van de eerdergenoemde Niclaes van de Nieuwenhuysen, buurman van de latere 'boerderij Verhoeven'. Wellicht woonde Wouter in dat reeds behoorlijk vervallen huis. In het register *Lijste van alle de huysen en de woningen onder Diessen* van 1 september 1791 staat bij nummer 3: weg! De kadasterkaart van 1828 geeft daar slechts het reeds genoemde bakhuis weer. Het perceel is nu geheel onbewoond.

In de zomer van 1773 hadden twee op hol geslagen paarden uit de Biest behoorlijke schade aangericht aan de gewassen op *het Bugtje aent Leures Eynd* van Niclaes van de Nieuwenhuysen. Hij had een schade van acht gulden aan *twee plakken haver: vroege en laate*. De Diessense boer trof volgens de schepenen geen blaam: *dat de slooten aan den wegh behoorlijk zijn opgegraven alsook het hekkegat met een weesboom en andere houten behoorlijk is gehijmd*.

De bewoner van het Hooghuis hield op 15 augustus 1777 een openbare verkoping en Cornelis Moonen was natuurlijk van de partij. Net als op 6 december 1768 toen de timmerman ook wat gereedschap kocht: *een swing, ijser en booren, een kloofbijtel, een papkeetel en een kopere keetel*. Nu kon Moonen *drie mutsen, een falie en een jak* aan zijn vrouw geven. Zes jaar later was er een openbare verkoping bij de overburen: Jan van de Mosselaar en Antonette van der Wegen. Op 9 januari 1783 kocht Cornelis Moonen *een seysie, een zigt en een osch*. Buurman Wilbort Cools kocht *twee grijse koeijen met witte kop* en Adriaen van de Puth kon met *een grijse veers* naar huis (Hoekje 4). Verder kwamen onder de hamer: *heyseysie, riek, spaaij, schup, waag en gewigt, ijsere banden, bak met oud eysser, mandje met oud eyser, vuyster, kapmes, bijl, rooster en hangijser, koekepan, ijsere reepen, ossse jok, zeef, gaffels, hak, koeijschakels, saaagkorf, schoep, zwong, saadel, ligt, koornvat, oly stopen, koeybak, hooymand, eegt, swongen, melkton, kan, pot, koper keteltje, syschoteltje, teltje, strijkeyser, vuurpan, staak en haal, vuureyser, ploeg, melktob, boterstand, hoogkar, leeren, aardkar, tafel, trog, kafmoolen, 100 steen rogge, 100 steen spurry en 100 steen dries*. Op 4 januari 1788 was het weer een drukte van belang, en weer was het 'kijk- en koopdag'. De meubele goederen van de kinderen van Adriaen van de Puth waren te koop.

Op donderdag 20 augustus 1761 werden Jan de Mesmaecker en Hendrik van der Ast door Wouter van de Nieuwenhuysen verzocht om hem naar huis te vergezellen omdat Wouter bang was van Hendrik Maes. Die riep meteen toen ze binnen waren: *Gij sult u leven tegens mijn moeten waagen, en soo langh als gij bij mijn woont sulde gij geen geruste niet hebben*.

Een jaar later was Cornelis Moonen weer getuige van veel herrie bij de bureu. Bovengenoemde Jennemie Jansen stond als een razende vloekend en tierend buiten voor de deur van de woning van Hendrik Maes, met wie ze een affaire had. Moonen had haar daarna met een mes in de kamer zien lopen, waarna zij de kleren van Maes, *rok en camisool*, aan stukken had gesneden. Verder had ze met een been van een paard alle ruiten ingeslagen. Tot slot dreigde ze het hele *Leurens Eynt* met het huis van Cornelis Moonen in brand te zullen steken.

Vertrek vanuit het Lurinx Eynd

Enkele weken later werd de reden van haar overspannen toestand duidelijk. Toen de zwangere Jennemie vanuit Reusel via Lage Mierde het gehucht Dun naderde voelde ze zich plotseling onwel worden. Het Beekse gerecht omschreef het als volgt: *Dat zij ontrent april 1762 gebaart zoude hebben een kind van ses maanden, waarvan zij door zekeren Hendrik Maes geïnpregneert zoude geweest zijn. Dat die barensnood haar overkomen zoude zijn in de heijde tusschen Dun en de Lange Graaft in Esbeek*. Jennemie had helemaal geen hulp gehad en het kind was dood ter wereld gekomen. Zij had het kind in haar voorschoot genomen en 's avonds op het Diessense kerkhof in het geheim begraven. Meteen daarna was zij naar *het Leurens Eynde* gegaan waar zij drie weken *ten huysen van Hendrik Maes in stilte ziek gelegen heeft*. Jennemie werd daarna *strengelyck gegeeselt* en uit Brabant verbannen. Wouter en Jennemie hadden op 5 januari 1756 samen reeds een tweeling gekregen, Helena en Petronella, die daags daarna al overleden. Hendrik Maes vertrok op 16 augustus 1762 naar *Burgerhout in Kaisers Brabant*. Enkele maanden eerder had de deurwaarder geconstateerd, *dat Hendrik Maes geen meubilaire goederen bezittende was*. Cornelis Cornelis Moonen zat er trouwens warmpjes bij, blijkens 'Het Collectboek der gemeene middelen van september 1762':

hoofdgeld	1- 0- 0
bieren	1- 0- 0
slacht	0-17- 8
hoorngeld	1-16- 0
bezaai	0-13-12

In de winter van 1761 had Huybert van de Puth (Hoekje 4) het Lurinx Eynd ook verlaten, zij het puur vrijwillig. Zijn vader Adriaen, oud schepen in Diessen, verklaarde op 14 januari 1761, dat zijn zoon vertrokken was *naar Brabant om zijn vrinden te bezoeken en verder naar Vrankrijk om't landt te besien*. Huybert kreeg van de Diessense schepenen gelukkig een certificaat mee *als een eerlijck jonghman van christelijcken en eerlijcke ouders alhier*.

Toch ging het er bij Adriaen van de Puth niet altijd christelijk aan toe. Op nieuwjaarsdag 1734 was Dirck Bressers op bezoek bij Van de Puth. De broers Wilbert, Peter en Jochem Gijzen verzochten hem om in de kamer mee te komen dansen, waar Gerrit Nodens en Jan Moonen al volop bezig waren. Plotseling sloeg Peter Gijzen de late gast Dirk Bressers met zijn vuist in het gezicht, die hem prompt terug schopte! Daarop pakte Gijzen het ketelhout bij het vuur en sloeg Dirck verschillende keren zo hard dat hij *tegen de bedde koetse ter neder viel*. Ondertussen hadden de andere broers Gijzen hun messen getrokken en Dirk zijn kleren aan flarden gesneden.

Ook liep het slachtoffer een zware snee op *dwars over syn slinckeren arm tussen de elleboogh ende vuyst*. Gelukkig wist hij zich los te wurmen, waarna hij uiteindelijk het Lurinx Eynd kon ontvluchten! Op 31 maart 1762 kreeg Adriaen van de Puth, *wonende bij het Hoog Huis bij het Laar*, toestemming om zijn veldje in het Diessens Broek uit te moeren. Adriaen van de Nieuwenhuysen was ook op het Lurinx Eynd vertrokken, enwel op nieuwjaarsdag 1718.

Schepen uit het Lurinx Eynd komt niet meer thuis

Laat op de avond zat Adriaen nog in de herberg van Peter van Gestel. Zijn vrouw Perijntje ging hem halen en zij zag meteen dat hij veel te veel gedronken had. Maar Adriaen kon er maar niet genoeg van krijgen en had er nog maar eens een laten tappen. Meteen daarna tuimelde hij beschonken van de stoel en klapte tegen de stijl van de schoorsteen, zeggende: *O mijn, hoe begeer ick mijn daar*. Perijntje raapte haar man op en strompelde er mee naar huis waar zij hem op bed legde. De volgende avond had Adriaen echter de geest gegeven. Meerdere getuigen verklaarden later dat niemand hem *gestoten oft geslagen had*, maar dat hij *door den dronck* van de stoel was gevallen en daardoor overleden.

Willem Moonen, zoon van Cornelis Moonen, verliet met zijn vrouw en twee kinderen in 1801 het huidige Hoekje en verhuisde naar de 'Franse Republiek'. Hij huwde op 17 september 1797 met de spinster Anna van Laarhoven en hij overleed op 23 augustus 1817 aldaar in Poppel.

Tot slot verliet Francis van de Puth het Lurinx Eynd op 21 maart 1804 om na een vergadering van de Beekse schepenbank nooit meer levend terug te keren. De volgende morgen werd de levenloze Francis gevonden in het bos van Anthony van Spreuwel dichtbij het Huiske ten Halve van Jan van Klijnenbreugel: het huidige kerkhof!

Daar werd de Diessense schepen ook gevisiteerd. De Beekse chirurgijn Adriaen de Lang vond geen enkele verwonding, maar constateerde wel dat *zijn klederen en linde* nat waren. Wel vond hij op het lichaam nog 1 gulden 11 stuiver. De zilveren gespen van zijn schoenen en broekriempjes had zijn schoonzoon Van Spreuwel 'veiligheidshalve' reeds verwijderd, opdat ze niet gestolen zouden worden. De dood scheen veroorzaakt te zijn door *zijne zwakheid en koude op de heersende strenge koude of vorst op de 21e deser maand*.

Regelmatig grond kopen en verkopen

Cornelis Cornelis Moonen werd op 2 juli 1759 weduwnaar. Drie dagen later werd de taxatie van de goederen van zijn overleden vrouw Margriet van de Nieuwenhuysen opgemaakt. Nu waren de belendingen van de hoeve:

-oost: Cornelis Moonen

-west: de straat

-noord en zuid: Nicolaes van den Nieuwenhysen. Nagenoeg dezelfde gronden als bij de taxatie uit 1721 werden genoemd, nu met de 'belastende pacht' vermelding:

<u>naam:</u>	<u>pacht:</u>	<u>grootte:</u>	<u>waarde:</u>
<i>Aenstede</i>	Kerk van Hilvarenbeek (7 gld 10 st)	2 loopse	200 gulden
<i>Krommen Acker</i>	H. Geest van Diessen (6 gld 8 st)	3 loopse	100 gulden
<i>Doorenboom</i>	Huisarmen van Diessen (3 gld 4 st)	4 loopse	120 gulden
<i>Ackerland</i>	Huisarmen van Hilvarenbeek (1 gld 5 st)	1½ loopse	50 gulden
<i>Nieuw Erf</i>	Heer van Hilvarenbeek (1 st)	3 loopse	30 gulden
<i>Hoog Veld</i>	Rentmeester de Bak (1 gld 12 st)	1 loopse	31 gulden
<i>Wouwe Acker</i>	Rentmeester de Bak (5 st)	5 loopse	80 gulden
<i>Buskens Acker</i>		1 loopse	35 gulden
<i>Weyen</i>		1½ loopse	20 gulden
<i>Koppestraat</i>		3 loopse	80 gulden
<i>Hauwken Hooghuis</i>		1½ loopse	22 gulden
<i>Diessens Broeck</i>		2 loopse	15 gulden
<i>Grote Cantor</i>		4 loopse	36 gulden
<i>Heiveld Baarschot</i>		1½ loopse	nihil
<i>Hei en Wei</i>		2 loopse	nihil
<i>Heiveld</i>		3 loopse	nihil

Cornelis trouwde nu op 15 juni 1760 met Catharina de Brouwer uit Oirschot. Zij kregen in 'hoeve Verhoeven' op het Lurinx Eynd tien kinderen, waarvan Maria, Arnoldus, Maria, Wilhelmina, Jan en Maria reeds erg jong stierven. In een lijst van verpondingen uit augustus 1783 wordt Cornelis Cornelis Moonen nog steeds als eigenaar van de boerderij vermeld.

Moonen kocht en verkocht regelmatig een perceel grond. In 1747 kocht Cornelis van de weduwe Wouter van de Puth *de Wouweracker aent Luers Eynde*. Even later verkocht Geertrui van Sibben *de Voorsten Dries aent Luerens Eijnt* aan Moonen. Nadat Cornelis in 1762 aan Jan van de Mosselaar 220 gulden geleend had, kocht hij van hem *'t Steken*. In hetzelfde jaar leende hij trouwens aan Gerrit Noeyens 225 gulden. In november 1776 verkocht Moonen *de Jan Huyben Acker aende Blekstraat* aan Peter Woestenburg. In 1785 werd Moonen eigenaar van het groesveld *het Wilkens Voortje* door het van Johanna Jansen te kopen.

Hoeve Heihoek aan het Schabberstraatje

De drie zonen van Cornelis Moonen, Peter, Willem en Laurens groeiden verder in Diessen op. Zij worden ook als bewoners en eigenaren genoemd in pand nummer 2 in de *Lijste van alle de huysen en de woningen onder Diessen* (1 september 1791). In pand nummer 1 woonde Jan Willem van Rooy met als toevoeging *gelegen op de Heihoek*. In 1752 woonde er Cornelis Cools. Hij kreeg dat jaar een boete omdat de weg voor zijn deur, *het Schabbers Straatje* (later Broekweg) niet goed was opgemaakt. 'Schabbers' of 'schobbers' zijn moerassen en vennen. Op de gekleurde kaart van 1840 wordt de boerderij *de Heihoef* genoemd (later 'boerderij Geerts'). Pas veel later zouden 'Heihoek' en 'Lurinx Eynd' samen vervangen worden door 'Hoekje'.

Laurens, gedoopt op 2 april 1762, trouwde op 1 december 1793 met Joanna Liebrechts uit Middelbeers. Het vijfde kind uit het tweede huwelijk van Cornelis Cornelis Moonen was Peter Cornelis Moonen. Hij werd op 30 maart 1768 in de Diessense kerk door pastoor

Gilbertus Peeters gedoopt. Deze landbouwer trouwde op 14 april 1799 met Petronella van der Meijs uit Vessem. Cornelis Cornelis Moonen stierf op 11 januari 1799 en zoon Peter Cornelis erfde de hoeve op het Lurinx Eynd met de volgende percelen:

Peter Moonen bouwt stenen hoeve in 1820

In de lijst van *Verponding gebouwen Diessen* uit 1809 staat bij nummer 2 nog steeds Peter Cornelis Moonen vermeld als eigenaar en bewoner van de hoeve met als toevoeging: *huis, schuur, schop, varkenskooi en erf*. Wellicht bestond de hoeve toen nog geheel uit houten staanders met een strooien dak. De wanden waren toen nog bijna altijd vervaardigd uit 'weegten'. Dat zijn latten en twijgen besmeerd met leem. Zelfs de schoorsteen was niet altijd gemetseld.

De kadasterkaart van 1828 geeft de situatie weer zoals die in 1820 moet zijn ontstaan. Dat jaartal kwam tevoorschijn toen de huidige bewoners Ellen Verhoeven en Eric Heuer onlangs het stucwerk aan de zuidgevel vervingen. Wellicht is Peter Cornelis de bouwer geweest van de stenen boerderij, waarbij de houten staanders gehandhaafd werden. Of die werden vervaardigd door de vakman mr. timmerman Cornelis Moonen kort na zijn huwelijk in 1730 is niet met zekerheid te zeggen. Anders zal een telg uit de rijke familie Van de Nieuwenhuysen de bouwer geweest zijn. Dendrochronologisch onderzoek van een stuk balk kan alleen uitsluitsel geven wanneer de eiken gekapt zijn.

Peter Cornelis Moonen kreeg zes kinderen, waarvan er drie vrijwel meteen overleden. De bewoningslijst van 1849 geeft zijn zoon Cornelis Peter Moonen als eigenaar weer. Hij werd op 16 januari 1801 geboren. Hij was op 26 juli 1829 met de Diessense Johanna Vingerhoets getrouwd. Zij stierf al vrij snel op 25 mei 1834. Daarna hertrouwde Cornelis op 12 juli 1835 met Johanna van Ostaden uit Moergestel. Zij hertrouwde als weduwe op haar beurt met Jan Bullens. Cornelis Peter Moonen stierf in 1853 in 'boerderij Verhoeven'.

De zuster van Cornelis Peter Moonen, Johanna Maria, bleef ook op het Lurinx Eynd wonen in de boerderij die haar vader in 1813 gekocht had van Jacobus Adriaensen (Hoekje 10). Johanna trouwde op 25 juli 1830 met haar buurjongen en latere wethouder Norbertus van Riel, zoon van Michiel van Riel en Maria van de Mosselaar (Hoekje 1). Zij kregen in de huidige 'boerderij Van Riel' zeven kinderen en nichtje Cornelia Moonen was er *werkbode*.

Familie Verhoeven arriveert in 1900 vanuit Haghorst

Cornelis Peter Moonen stierf in 'boerderij Verhoeven' in 1853. In de boerderij groeiden negen kinderen op: Jan (1830), Petronella (1833), Maria (1836), Adriana (1837), Johanna (1838), Catharina (1840), Cornelia (1842), Willemina (1843) en Jacoba (1844). De oudste zoon Jan Cornelis volgde hem als boer op en hij trouwde met Johanna Timmermans. Hun zoon Jan Cornelis Moonen kwam op 3 mei 1858 ter wereld, waarna hij op 23 november 1885 trouwde met overbuurmeisje Hendrika van Doormaal. Zij was de dochter van Adriaan van Doormaal en Cornelia van der Heyden (Hoekje 1). Pal naast hen woonden Francis van Riel en Anthonia van der Heyden. Ik vermoed dat deze Jan Moonen de bouwer is geweest van de huidige langgevelboerderij, die op de topografische kaart van 1901 voor het eerst getekend staat. Jan Moonen bleef enkele jaren in zijn 'boerderij Verhoeven' als landbouwer aan de slag, waarna het gezin in 1910 verhuisde naar de andere kant van de weg. Daar kreeg Jan Moonen vijf kinderen. Hun dochter Anna Cornelia, geboren op 22 april 1891 trouwde op 19 mei 1919 met Nicolaas Verhoeven. Tot hun dood bleven zij wonen in de dubbele woning op Hoekje 1, recht tegenover 'boerderij Verhoeven'.

Op 24 mei 1899 werd er in het gezin van Josephus Verhoeven en Johanna Maria Evers op de Hoge Haghorst een dood kind geboren. Veldwachter Hendrik van Gool had het kind *als levenloos aangegeven in hunnen gemeenschappelijken woning op de Haaghorst B 146*. Jozef was op 19 maart 1862 geboren als zoon van Arnoldus Verhoeven en Petronella Verbaant. Zijn

vrouw was als dochter van Adriaan Evers (geboren in de Grote Westerwijk op 6 juni 1825) en Johanna Prinsen uit de Haghorst nummer B 154, geboren op 20 december 1863. In 1910 vertrok het gezin Verhoeven-Evers naar Lurinx Eynd nummer 2, waar Jan Moonen vertrokken was. Jozef en Johanna waren getrouwd op 10 februari 1896 en hadden sinds 19 april 1897 al dochter Petronella Josephina. Op het latere Hoekje 16 brachten Jozef Verhoeven en Johanna Evers verder nog vier andere kinderen groot: Johannes Arnoldus (22 mei 1900), Arnoldus Cornelis (25 maart 1903), Maria Adriana (12 februari 1906) en Adrianus Ludovicus (21 maart 1909).

De oudste zoon Johannes Arnoldus vestigde zich, nadat hij sinds 27 april 1922 enige tijd in Hilvarenbeek gewoond had, op 15 november 1932 met Petronella Adriana Vingerhoets, die op 25 februari 1907 in het Pannenhuis werd geboren, in een boerderij in Hoekje 4. Die was afkomstig van het Pannenhuis. Toen oma Verhoeven-Evers in 1938 stierf, ruilde het jonge gezin Verhoeven met negen kinderen met de boerderij van opa Josephus. Wellicht heeft deze Josephus de stenen boerderij van 1820 kort na 1910 drastisch verbouwd. Later waren er nog verbouwingen en uitbreidingen in 1938, 1959, 1967, 1973 en 1974. Kleindochter Ellen en Eric Heuer hebben in 2013 van de voormalige hoeve een echte woonboerderij gemaakt. Doordat Jan Moonen kort na 1885 de hoeve zo lang gemaakt had, was er volop ruimte voor een bed en breakfast.